Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001986

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-05-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Підгорний Олександр Васильович

2. Oleksandr Pidhornyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1614-0417

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 25-06-2024

Спеціальність за освітою: Середня освіта (Фізика)

Місце роботи здобувача: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 74.053.050

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Підготовка майбутніх учителів природничих спеціальностей до формування в учнів цілісних уявлень про сучасну наукову картину світу

2. Preparation of future teachers of natural sciences to form holistic ideas about the modern scientific picture of the world in students

Реферат/анотація:

1. В умовах реформування національної освіти велика увага приділяється формуванню в учнівської молоді та дорослих сучасної наукової картини світу, як основи їх особистісного і професійного становлення. Нині уявлення про наукову картину світу, як систему знань і як основу наукового світогляду людини, мають еволюційний характер й розвиваються у напрямку створення цілісної, системно-синергетичної картини світу. Відповідно й модернізуються підходи щодо відображення цієї наукової тенденції в освітній практиці. Мета дослідження – обґрунтування та експериментальна перевірка моделі ефективного процесу підготовки майбутніх учителів природничих спеціальностей до формування в учнів цілісних уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу та педагогічних умов її реалізації. Наукова новизна дослідження полягає

в тому, що автором: Уперше: □ уточнено сутність поняття готовності майбутніх учителів природничих спеціальностей до формування в учнів цілісних уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу, компоненти (мотиваційно-ціннісний, знаннєвий, процесуально-діяльнісний та світоглядно-рефлексивний) та відповідні їм критерії, показники і рівні сформованості; □ обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх учителів природничих спеціальностей до формування в учнів цілісних уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу: актуалізація й подальший розвиток пізнавального досвіду здобувача освіти щодо засвоєння ним загально-наукових і спеціально-предметних знань на основі відповідних їм змістово-теоретичних узагальнень та узагальнених способів навчальної діяльності; добір і структурування навчальних матеріалів про природничо-наукову картину світу, як цілісну систему у розвитку, в процесі вивчення спеціально предметних навчальних дисциплін та дисциплін циклу професійно-практичної підготовки; розроблення й подальша реалізація наскрізної програми змістового забезпечення та організації освітнього процесу щодо підготовки майбутніх учителів природничих спеціальностей до формування в учнів цілісних уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу на основі поєднання дедуктивного і індуктивного підходів до структурування змістового контенту, за провідної ролі першого з них. □ розроблено модель процесу підготовки майбутніх учителів природничих спеціальностей до формування в учнів цілісних уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу, що складається з таких блоків: цільовий, методологічний, змістовий, операційний, емпіричний; □ запропоновано критеріальну основу діагностики стану готовності майбутні учителів природничих спеціальностей до формування в учнів цілісних уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу як систему у розвитку; Удосконалено теорію і методику реалізації інтегрованого підходу у підготовці майбутніх учителів природничих спеціальностей на основі поліпредметного підходу; Набули подальшого розвитку: □ теорія і практика дедуктивного підходу до формування у здобувача освіти знань та уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу; □ навчально-методичне забезпечення процесу формування знань та уявлень про сучасну природничу наукову картину світу в освітньому процесі закладу вищої педагогічної освіти в частині підготовки вчителів природничих спеціальностей. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці та впровадженні у процес фахової підготовки майбутніх учителів природничих наук (спеціальність 014.15 Середня освіта (Природничі науки) та фізики (спеціальність 014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія) навчальних і робочих програм інноваційних (інтегрованих) дисциплін та навчально-методичних посібників як дидактичних засобів забезпечення підготовки майбутніх учителів природничих спеціальностей до формування в учнів цілісних уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу.

2. In the context of reforming national education, great attention is paid to the formation of a modern scientific worldview in students and adults as the basis for their personal and professional development. Today, the idea of the scientific worldview as a system of knowledge and as the basis of a person's scientific worldview is evolving and developing towards a holistic, systemic and synergistic worldview. Accordingly, approaches to reflecting this scientific trend in educational practice are being modernized. The purpose of the study is to substantiate and experimentally test the model of an effective process of training future science teachers to form students' holistic understanding of the modern natural science worldview and pedagogical conditions for its implementation. The scientific novelty of the study is that the author: For the first time: □ clarified the essence of the concept of future science teachers' readiness to form students' holistic understanding of the modern natural science picture of the world, components (motivational and value, knowledge, procedural and activity, and worldview and reflexive) and their corresponding criteria, indicators and levels of formation; □ the pedagogical conditions for training future teachers of natural sciences to form holistic ideas about the modern natural science picture of the world in students are substantiated and experimentally tested: actualization and further development of the cognitive experience of the student in the acquisition of general scientific and special subject knowledge on the basis of relevant content-theoretical generalizations and generalized methods of educational activities; selection and structuring of educational materials about the natural science picture of the world as a whole □ developed a model of the process of training future science teachers to form students' holistic understanding of the modern natural

science worldview, consisting of the following blocks: target, methodological, content, operational, empirical; □ the criterion basis for diagnosing the state of readiness of future science teachers to form students' holistic ideas about the modern natural science picture of the world as a system in development is proposed; The theory and methodology of implementing an integrated approach in the training of future teachers of natural sciences on the basis of a sub-subject approach have been improved; They have been further developed: □ theory and practice of the deductive approach to the formation of knowledge and ideas about the modern natural scientific picture of the world in the student; □ educational and methodological support for the process of forming knowledge and ideas about the modern natural scientific picture of the world in the educational process of a higher pedagogical education institution in terms of training teachers of natural sciences. The practical significance of the results obtained is the development and implementation of innovative (integrated) curricula and work programs of future teachers of natural sciences (specialty 014.15 Secondary education (Natural Sciences) and physics (specialty 014.08 Secondary education (Physics and Astronomy) as didactic tools for training future teachers of natural sciences to form students' holistic understanding of the modern natural science picture of the world.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Ткаченко І. А., Підгорний О. В. Використання елементів мобільного навчання (на прикладі мобільного додатку «Solar Walk») у процесі реалізації змісту астрономічного компоненту освітньої галузі «Природознавство». Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2020. Вип. 1. С. 185–192.
- 2. Мартинюк М. Т, Миколайко В. В., Підгорний О. В., Хитрук В. І. Добір і конструювання змісту навчальних матеріалів зі шкільної природничої освіти в контексті сучасних провідних освітніх парадигм (на прикладі вивчення основ спеціальної теорії відносності в ЗЗСО). Збірник наукових праць Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. 2021. Вип. 2(6). С. 224–239
- 3. Мартинюк М. Т., Підгорний О. В. Міждисциплінарний дидактичний комплекс «Сучасна природничо-наукова картина світу» в системі особистісного та професійного становлення майбутнього вчителя природничих наук. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Теорія та методика навчання природничих наук. 2023. № 4. С. 175–190.
- 4. Мартинюк М. Т., Підгорний О. В. Педагогічні умови ефективної підготовки майбутніх учителів природничих спеціальностей до формування в учнів цілісних уявлень про сучасну природничо-наукову картини світу. Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)». 2024. №2(20). С. 940–959.
- 5. Підгорний О. В. Система смислових установок (парадигм) та загальнонаукових понять як знаннєва основа цілісних уявлень про природничо-наукову картину світу. Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2023. № 16(34). С. 302–311.
- 1. Краснобокий Ю.М, Ткаченко І. А., Підгорний О. В. Умови та засоби впровадження системи інтегративної природничо-наукової освіти. Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті. Діалог культур як чинник інтеграції. Варшава – Ужгород – Херсон: Посвіт, 2019. С. 277–279.

- 2. Мартинюк М. Т., Декарчук М. В., Хитрук В. І., Підгорний О. В. «Теоретичні і практичні основи загальної середньої природничої освіти» як навчальна дисципліна в системі професійно-орієнтованої і практичної підготовки майбутнього вчителя зі спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки). Засоби і технології сучасного навчального середовища : матеріали XV (XXV) міжнародної науково-практичної конференції, 17–18 травня 2019 р. Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2019. С. 54–59.
- 3. Мартинюк М., Підгорний О., Махомета Т. Використання засобів мобільного навчання в освітньому середовищі сучасного закладу освіти. Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній і професійній освіті : збірник матеріалів XIV-ї Міжнародної науково-практичної онлайн-інтернет конференції, 20 листопада – 8 грудня 2022 р. Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2022. С. 53–54.
- 4. Мартинюк М.Т., Миколайко В.В., Підгорний О.В. Проблема реалізації експериментальної частини змісту загальної природничої освіти засобами інтегративного підходу. Technologies, ideas and ways of learning development in modern conditions : materials of the XXXI International Scientific and Practical Conference, August 07-09, 2023. Munich, 2023. P. 135–138.
- 5. Мартинюк М.Т., Миколайко В.В., Підгорний О.В., Хитрук В.І. Новій українській школі – новий особистісно орієнтований зміст шкільної природничої освіти. Сучасні фізичні знання як основа інтеграції змісту шкільної природничої освіти: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 24–25 листоп. 2021 р. Умань, 2021. С. 116–120.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мартинюк Михайло Тадейович

2. Mykhailo Martyniuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1608-9148

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миколайко Володимир Валерійович

2. Volodymyr Mykolaiko

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0515-1241

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грицай Наталія Борисівна

2. Nataliia Grytsai

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6800-1160

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степанюк Алла Василівна

2. Alla Stepaniuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3258-9182

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Совгіра Світлана Василівна
2. Svitlana Sovhira

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8742-7773

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ільніцька Катерина Сергіївна
2. Kateryna Ilnitska

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6179-5543

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Браславська Оксана Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Бялик Оксана Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Прищепа Світлана Михайлівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

